

INÝ ROZVOJ JE MOŽNÝ

Nie sme proti rozvoju regiónu, práve naopak, podporujeme každý dobrý nápad, ktorého skutočným zámerom je podnietiť ľudí spájať sa a konať, zvyšovať potenciál obce a čo najmenej zasahovať do životného prostredia. Biele kamene toto nedokážu!

Kultúrne pamiatky či drevené kostolíky sú dôkazom toho, že náš región je bohatý na ľudovú architektúru a históriu.

Vybudovanie škôl v prírode, obnovenie pôvodných lyžiarskych svahov, psie záprahy, kone, bežkárske trate, ubytovacie služby a mnohé iné možnosti sľubujú v kooperácii s kvalitnými trvalo udržateľnými projektmi obrovský potenciál pre oživenie obcí.

Megalomanské projekty typu Biele kamene sú pre úzku skupinu podnikateľov a spriatelenej politikov a úradníkov len prostriedkom ako sa nabali. Z dlhodobého hľadiska nie sú udržateľné, stabilné a efektívne. Príležitosti pre prácu a zdravý život môžeme vytvoriť aj bez Bielych kameňov.

Nespoliehajme sa na to, že naše problémy vyrieši za nás niekto iný.

Nám nepomôžu boháči. Pomôžu nám opäť iba ľudia ako sme my - ľudia, ktorým záleží rovnako na sociálnom ako aj prírodnom prostredí.

U nás a na celom svete je náš astie stále dos!

ZASLŮŽIME SI NIEČO LEPŠIE AKO SÚ BIELE KAMENE

Každý z nás môže pomôcť

Ak sa nechceš pozerať ako ti za chrbtom ničia prírodu, máš nejaký dobrý nápad, alebo chceš poradiť ako sa proti tomu postaví, určite sa nám ozvi! Už teraz môžeš urobiť prvý krok a poslať protestný list. Daj takto najavo svoj nesúhlas s hazardovaním s prírodou a ľuďmi v réžii už bezťak bohatej hŕstky na úkor nás všetkých...

Tí, ktorí majú vo veci svoje prsty, vrecká a záujmy to neurobia. Ak nás spája spoločný záujem, môžeme niečo dokázať. Veď, keď dokážeme niečo robiť my, určite to dokážeš aj ty. A najlepšie, ak to urobíme spoločne, nie? Stále je čas a veľká šanca zastaviť Biele kamene!

Ak o nás chceš vedieť viac, získa naše noviny „Podaj ďalej“ alebo iné materiály venované hlbšiemu pohľadu na sociálno-ekologické problémy, sociálne hnutia, bojovné odbory a organizovanie sa, napíši nám.

BIELE KAMENE - nič než zisky...

ALE PRE KOHO?

Tento leták prezentuje iný pohľad na megalomanský projekt združenia Biele kamene. Bol vytvorený ľuďmi ako si ty, ľuďmi, ktorí majú problémy s prežitím, ktorých každý deň vytáčajú šéfovia, prípadne im rozkazujú učители a ktorí, keď sa vrátia domov, nechcú sa pozerať, ako im ďalšie authority ničia životné prostredie a ohrozujú budúcnosť regiónu. Toto je realita nás, obyčajných obyvateľov Prešovského regiónu.

Čo sú Biele kamene

Čo by si povedal/a, keby ti za domom „niekto“ vybombardoval 140 hektárov lesa (asi 150 futbalových ihrísk), ktorý zaisťuje ekologickú rovnováhu tvojho domova a keby ten „niekto“ vyhlásil, že je to pre tvoje dobro? Toto nie je zlý vtip. Niečo podobné sa skutočne má stať.

Hoci zisky na úkor ľudských potrieb a prírody sa vypomôžu, predsa sa u nás realizujú projekty, ktoré tento fakt ignorujú. Zvyčajne za nimi stoja páni politici a podnikatelia, ktorí sa oháňajú nezamestnanosťou a chudobou, no v skutočnosti im ide len o vlastné obohatenie.

Platí to aj pre projekt Biele kamene, ktorého pôvodným zámerom bolo „zefektívnenie“ regiónu. Najprv sa prestavalo stredisko letných športov Sninské rybníky, aby sa ukázalo, že vlastne ani nie je riadne dokončené a nedokáže prilákať potrebný počet návštevníkov. Podobným „A je to!“ štýlom má byť teraz vybudované nové stredisko zimných športov. Žiadna prestavba, či využitie toho, čo tu už je, ale surový zásah do CHKO Vihorlat!

Lyžovanie? A pre koho?

Vo viacerých podobných prípadoch sa ľudia presvedčili, že takéto veľké projekty zlyhávajú (často skôr, ako vôbec dôjde k ich realizácii). Zostávajú po nich len prázdne sľuby o blahobyt regiónu, nenahraditeľné škody na životnom prostredí a zbytočne preinvestované verejné peniaze, ktoré sa mohli použiť inak. Jediné zisky zvyčajne plynú len z výstavby. A aj to nie pre bežných ľudí, ale pre firmy, ktoré často ani nie sú miestne.

Na Slovensku je veľa kvalitných lyžiarskych stredísk. Pritom mnohé majú veľké problémy prilákať aspoň priemerný počet lyžiarov za sezónu, hoci sú v atraktívnych horských oblastiach s lepšou polohou. Na území s vysokou nezamestnanosťou sa len ťažko nájde dostatok ľudí, ktorí za takéto služby dobre zaplatia. A na lyžiarov z okolitých krajín sa veľmi nespoľiehajme. Doma majú svoje strediská a sem chodia

práve za poznaním a jedinečnou krásou regiónu. Navyše, v našom regióne už lyžiarske strediská sú, tak, keď už, prečo neinvestovať práve do nich? A hlavne, cestovný ruch a kultúra obcí sa dá rozvíjať aj iným spôsobom, tak aby z toho mali osôb práve obyvatelia a nie len pár jednotlivcov!

Občianske združenie Biele kamene a jeho praktiky

OZ Biele kamene síce tvoria obce Stakčín, Zemplínske Hámre, Remetské Hámre a Kolonica, mesto Snina a VÚC Prešov, no v skutočnosti ho riadi úzka

PRIAMA AKCIA I MAP SLOVENSKO

Priama akcia (PA-MAP) je združením ľudí, ktorí sa spojili za účelom lepšej obrany pred zneužívaním zo strany zamestnávateľov a politikov. PA sa zúčastňuje na sociálnej, kultúrnej, vzdelávacej a ekologickej činnosti, podporu štrajkujúcich a protestujúcich skupín a jednotlivcov, organizovanie prednášok a diskusií...

PRIAMA AKCIA je slovenskou sekciou Medzinárodnej asociácie pracujúcich (MAP), ktorú tvoria členská organizácia základnou nariadené odborové zväzy a iniciatívy zo 17 krajín sveta. Priama akcia pôsobí v regióne Východné Slovensko a Bratislava. Web: www.priamaakcia.sk
Kontakt: Priama akcia, PO Box 16, 840 08 Bratislava 48; E-mail: pa_vychod@yahoo.com alebo pa_ba@safe-mail.net

skupinka ľudí. Projekt lyžiarskeho strediska vypracovali bez širšej verejnej či odbornej diskusie. Neoslovili ani vlastníkov lesov, ani Ministerstvo životného prostredia, ani Správu CHKO či občanov a ochranárov. Väčšina zainteresovaných a verejných sa o ňom dozvedela až z novin, a to v čase, keď bol už viac menej vyhotovený. V marci 2005 sa Krajský úrad ŽP vyjadril k návrhu projektu, mimo iné, takto: „Situovanie daného projektu v tejto lokalite je v rozpore s CHKO.“ OZ Biele kamene ale naďalej lobuje v štátnych inštitúciách v snahe získať rozhodujúci vplyv v ďalšom vývoji. Naďalej tvrdí, že projekt je v našom záujme. Ale potom by sa o ňom malo diskutovať, nie? OZ BK však dáva prednosť vymývaniu mozgov ľudí prostredníctvom hudobných festivalov, premietaním demagogickým videoprezentácií a publikovaním populistických až osočujúcich článkov v novinách.

Náš región, ich zisky

Situácia v regióne je zlá. Možnosti zamestnania sú mizivé. Človek sa ľahko dostane do stavu, keď prestáva uvažovať o skutočnej cene a dopadoch ponúkaných pracovných príležitostí.

Kraj v malebnom prostredí krásneho pohoria s vidieckym nádychom je lákadlom pre rôzne zájmové skupiny a pochybných jednotlivcov. Boháči si postupne skupujú pozemky a snažia sa meniť krajinu podľa svojich predstáv nehľadiac na záujmy obyvateľov žijúcich priamo v nej. Ich prianím je krajina prispôbena západnej kultúre, kde neúcta k druhým a prírode, konkurencia, stres a nervozita určujú kolobeh dňa. Krajina, kde sa väčšina obyvateľov mení na tovar na predaj a prenájom. Prírodu nevynímajú.

Chránená krajinná oblasť Vihorlat.
Lesy v tejto oblasti majú padnúť za obeť projektu Biele kamene.

Národný park Poloniny.
Kto má skutočný záujem na holoruboch? Takto (a omnoho horšie) môže onedlho vyzerat CHKO Vihorlat.

Tvorcovia zimného strediska sa bez hanby rozhodli zrealizovať ho priamo v CHKO Vihorlat. Ich zámerom by malo padnúť za obe 140 hektárov lesa, v ktorom sa vyskytujú vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Oblasť je pritom súčasťou siete území európskeho

Udržateľný rozvoj? Koho to zaujíma, keď sa robí biznis...

významu NATURA 2000! Počíta sa s vybudovaním 16 zjazdoviek, 13 vlekov a rôznych zariadení (ubytovacích, stravovacích, parkovacích atď.). To si vyžiada výrub viac ako 70 tisíc stromov. Neskôr sa má postaviť aj letisko a golfové ihrisko!

Biele kamene!

Biele kamene nie sú riešením ANI pre ľudí, ANI pre prírodu

Stredisko neúmerne zasiahne do povodí horských potokov. Odlesnené svahy zrýchlia odtok vody, čo zvýši riziko vzniku povodní v obciach. Zvýši sa tiež riziko zosuvov pôdy, čo sa deje už dnes v územiach, kde sa vyrúbali veľké plochy lesa (stačí si spomenúť na májový zosuv pôdy medzi Sninou a Stakčinom!). V odlesnenej oblasti hrozí aj zvýšenie teploty pôdy, čo môže mať záporný efekt na klimatické podmienky v regióne. Tieto vplyvy môžu spôsobiť aj zmeny veterných prúdov a narušiť dôležitý pokoj v lesoch.

Naše životy plné konfliktov... aké miesto v nich má ekológia?

Kto by nezažil poníženia v škole, kto by nechápal využívanie v práci, kto by sa necítil zas a znova zradený politikmi. Tieto neustále konflikty a rany, majú tendenciu nás časom tak rozomlieť, že rezignujeme. Uveríme, že sme skutočne na nič a že nič sa nedá zmeniť. A akoby to nestačilo, musíme čeliť ešte ďalším konfliktom, ktoré taktiež oslabujú hodnoty, akými sú domov, zdravie a dôstojnosť - konfliktom na poli ekológie.

Ničenie prírody sa nás dotýka, lebo má sociálne príčiny aj dôsledky. Je prejavom nerovnosti v spoločnosti. Ekológiu preto nechápeme ako úchylku moderných dobrodruhov. Dobrodruhmi sú skôr tí, ktorým vzájomný vzťah medzi našim plnohodnotným životom a životným prostredím, musí dokázať až povodeň, víchrica či kalamita...

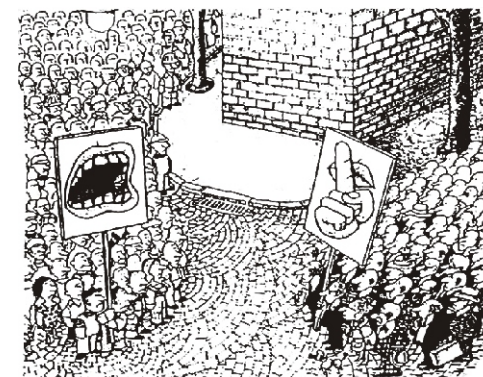
Sami nedokážeme nič... spoločne všetko!

K problému sa dá postaviť rôzne. Môžeme sa nečinne prizerať, prípadne sa spoliehať na iných, na vyjednávania,

petície, nekonečné kečanie. V konečnom dôsledku to ale zabíja skutočne efektívny spôsob protestu - naše konkrétne kolektívne akcie. Jediné, ony dokážu najúčinnšie ukázať, že sme tu a sme ZA niečo pozitívne a správne.

Biele kamene môžeme kľudne označiť ako typický príklad slovenského Kocúrka. A hoci sa človeku až rozum zastavuje, mávnutie rukou a nadávanie NIČ nezmení. V prípade Bielych kameňov tu máme množstvo ľudí, ktorým sa tento projekt nepáči. Prestaňme iba nadávať z tepla našich domovov. Veď nikdy sa ešte nestalo nič samo od seba! Mocní nám nikdy nedali nič len tak, bez nátlaku.

Dajme teda všetci nespokojní hlavy dokopy, dajme si o sebe vedieť, spojme sily, prekonajme neexistujúce hranice dedín, miest a regiónov a ukážme konečne, že si nenecháme skákať po hlavách. Oni urobia iba to, čo im my dovolíme. Tak im proste nedovoľme nič!

Biznismeni a politici nám otravujú naše životy, bohatnú z našej práce a ešte sa snažia ničť aj prostredie, v ktorom žijeme. Ukážme konečne, čo si naozaj myslíme o ich plánoch.

Svet môže vyzeráť aj inak, no nie keď sa budeme len prizerať.